

ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท

พาชิตชนัด ศิริพานิช¹
และ อุปถัมภ์ สายแสงจันทร์²

1. บทนำ

สถาบันอุดมศึกษาในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยมีทั้งสิ้น 37 สถาบัน แบ่งเป็นสถาบันการศึกษาของรัฐทั้ง 16 สถาบัน และของเอกชน 21 สถาบัน ในบรรดาสถาบันการศึกษาของรัฐ 16 สถาบันนี้ มีการเรียนการสอนระดับปริญญาโททั้งสิ้น ส่วนการศึกษาระดับปริญญาโทในสถาบันการศึกษาของเอกชนนั้น ส่วนใหญ่เป็นการเรียนการสอนด้านบริหารธุรกิจหรือการศึกษาเกี่ยวกับพาณิชยศาสตร์และบัญชี โดยทั่วไปจะเห็นได้ว่าผู้ที่ต้องการศึกษาต่อในระดับปริญญาโทมีโอกาสเลือกเรียนได้หลายสาขา และในบางสาขาก็มีการเรียนการสอนอยู่ในสถาบันการศึกษาหลายแห่ง ทั้งของรัฐและเอกชน ทั้งในส่วนกลางและต่างจังหวัด และยังมีสถาบันการศึกษาหลายแห่งกำลังจะเปิดรับนิสิต/นักศึกษาในระดับปริญญาโทเพิ่มเติมจากที่มีอยู่ ในปี พ.ศ. 2532 มีหลักสูตรปริญญาโทที่ได้รับอนุมัติจากทบวงมหาวิทยาลัยแล้วเป็นจำนวน 347 สาขา

¹ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

²รองศาสตราจารย์ คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์

วิชา³ ในจำนวนนี้เป็นสาขาวิชาทางบัญชีและบริหารธุรกิจ 15 สาขา จาก 11 สถาบัน และเป็นสาขาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีการผลิต (เช่น วิศวกรรมศาสตร์) ไม่น้อยกว่า 25 สาขาวิชา จาก 9 สถาบัน เป็นอย่างน้อย

เมื่อพิจารณาจากจำนวนสถาบันที่เปิดสอนระดับปริญญาโท และหลักสูตรปริญญาโททั้งที่เปิดสอนอยู่และที่กำลังจะเปิดสอนในอนาคต จะให้เห็นถึงความต้องการเรียนต่อระดับปริญญาโทของบัณฑิตในสาขาต่าง ๆ อย่างไรก็ตาม สภาพเศรษฐกิจของไทยในปัจจุบันอยู่ในระยะที่รุ่งเรือง สภาพการทำงานโดยทั่วไปก็อยู่ในสภาพที่ดี การเงินคล่องตัว ดังนั้นการละทิ้งงานเพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาโท จึงอาจไม่คุ้มกับเวลาและโอกาสที่จะต้องเสียไป แต่เมื่อมองในอีกแง่หนึ่งจะพบว่า การแข่งขันในตลาดอาชีพมีมากขึ้น นอกจากประสบการณ์ที่แต่ละคนสั่งสมไว้แล้ว สิ่งที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือความรู้ ความสามารถ และทฤษฎีใหม่ ๆ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือในการแข่งขันทางด้านอาชีพ

2. วัตถุประสงค์และการเลือกตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการศึกษาต่อและการเลือกสถาบันการศึกษาระดับปริญญาโท โดยการสัมภาษณ์นิสิต/นักศึกษาปริญญาตรีปีสุดท้าย และนิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาโทจาก 18 สถาบัน ในระหว่างเดือนธันวาคม 2531 ถึงมกราคม 2532 (ดูรายละเอียดในตารางที่ ก1 (ภาคผนวก)) จำนวนนิสิต/นักศึกษาที่ให้สัมภาษณ์ทั้งสิ้นคือ 1,459 คน แบ่งเป็นนิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาตรีจากสถานศึกษาของรัฐ จำนวน 893 คน และจากสถานศึกษาของเอกชน 246 คน และเป็นนิสิต/นักศึกษาระดับปริญญาโทจากสถาบันการศึกษาของรัฐและเอกชน จำนวน 286 คน และ 52 คน ตามลำดับ พฤติกรรมของนิสิต/นักศึกษากลุ่มนี้ที่ตั้งใจจะปฏิบัติหรือได้ปฏิบัติแล้ว ภายหลังจากจบการศึกษาระดับปริญญาตรี คือร้อยละ 25 หรือต่ำกว่า

³ประมวลชื่อหลักสูตร สาขาและปริญญาของสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กองวิชาการ สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย พ.ศ.2531

ตารางที่ 1 ร้อยละของนิสิต/นักศึกษา จำแนกตามพฤติกรรมซึ่งตั้งใจปฏิบัติ/ได้ปฏิบัติภายหลังจากที่ได้รับปริญญาตรีแล้ว

พฤติกรรม	นิสิต/นักศึกษาปีสุดท้าย ระดับปริญญาตรี	นิสิต/นักศึกษา ปริญญาโท	รวม
หางานทำอย่างเดียวน	24	11	21
เตรียมตัวเพื่อศึกษาต่อปริญญาโท	12	14	12
หางานทำและเตรียมตัวเพื่อศึกษาต่อระดับปริญญาโท	16	75	66
อื่น ๆ	1	*	1

* น้อยกว่าร้อยละ 0.5

นั้นไม่ได้วางแผนการเพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาโท นอกนั้นเป็นพวกที่เตรียมตัวเพื่อศึกษาต่อปริญญาโทอย่างเดียวหรือหางานทำไปด้วยพร้อม ๆ กับการเตรียมตัวเพื่อศึกษาต่อปริญญาโท (ดูตารางที่ 1)

3. ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจศึกษาต่อในระดับปริญญาโท

นำคะแนนความสำคัญของตัวแปรเกี่ยวกับการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโท (สเกล 1-5 : 5=มากที่สุด และ 1=น้อยที่สุด) ซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ทั้ง 1,459 คน ได้ให้ไว้ตามความคิดเห็นของแต่ละคน มาศึกษาถึงปัจจัยและความสำคัญของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการตัดสินใจเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท โดยใช้ Factor Analysis Approach⁴ พบว่าเหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจและสังคมในอนาคตเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด

⁴ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSSPC (Principal Component Method with Varimax Rotation)

โดยปัจจัยนี้มีน้ำหนักมากกว่าปัจจัยด้านเศรษฐกิจขั้นพื้นฐานซึ่งเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญเป็นอันดับที่ 2 ถึง 2 เท่า

ตัวแปรที่สนใจทั้งหมด 13 ตัว ได้แก่

- ตัวแปรที่ 1 : คำแนะนำจากผู้ที่เกี่ยวข้องได้
- ตัวแปรที่ 2 : ชื่อเสียงของวงศ์ตระกูล
- ตัวแปรที่ 3 : ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว
- ตัวแปรที่ 4 : ค่าใช้จ่ายในการศึกษา
- ตัวแปรที่ 5 : ค่านิยมของสังคมที่มีต่อผู้มีการศึกษาสูง ๆ
- ตัวแปรที่ 6 : คำชักชวนของเพื่อน
- ตัวแปรที่ 7 : ผลการเรียนในระดับปริญญาตรี
- ตัวแปรที่ 8 : โอกาสก้าวหน้าเมื่อเรียนจบ
- ตัวแปรที่ 9 : โอกาสที่จะได้รับทุนการศึกษา
- ตัวแปรที่ 10: โอกาสที่ตนเองและครอบครัวจะได้รับการยกย่อง/ยอมรับจากสังคม
- ตัวแปรที่ 11 : โอกาสของการหางานทำ
- ตัวแปรที่ 12 : การเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ
- ตัวแปรที่ 13 : การไม่มีงานทำเมื่อจบปริญญาตรี

ปัจจัยและความสำคัญของปัจจัยมีรายละเอียดดังนี้

ลำดับที่และชื่อ ของตัวประกอบ	ความสำคัญ ของ ตัวประกอบ ¹	ชื่อตัวแปร/ตัวแปรที่	Communality
1. ด้านสังคมและ เศรษฐกิจในอนาคต	27.4 %	โอกาสก้าวหน้าเมื่อเรียนจบ/8	.69825
		โอกาสที่จะได้รับการยกย่องจาก สังคม/10	.58256
		โอกาสของการหางานทำ/11	.74727
		การเพิ่มพูนความรู้ความสามารถ/12	.71088
2. เศรษฐกิจเบื้องต้น	11.4 %	ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว/3	.87499
		ค่าใช้จ่ายในการศึกษา/4	.87690
3. สังคม	9.2 %	คำแนะนำจากผู้ที่เชื่อถือได้/1	.37252
		ชื่อเสียงของตระกูล/2	.71148
		ค่านิยมของสังคม/5	.72518
		การชักชวนของเพื่อน/6	.66659
4. พื้นฐานทางสังคม	8.2 %	ผลการเรียนในระดับปริญญาตรี/7	.48725
		โอกาสที่จะได้รับทุนการศึกษา/9	.45758
		การไม่มีงานทำเมื่อจบปริญญาตรี/13	.74333

การที่นิสิต/นักศึกษาให้ความสำคัญแก่ “เหตุการณ์ด้านเศรษฐกิจและสังคม” ในอนาคตอย่างมากเช่นนี้ แสดงให้เห็นอย่างเด่นชัดถึงความต้องการของเขาเหล่านั้นในอันที่จะศึกษาต่อเฉพาะในสาขาวิชาที่กำลังเป็นที่ต้องการของสังคม เมื่อสังคมปัจจุบันให้ความสำคัญของการผลิตและการพาณิชย์อย่างมาก จึงไม่ต้องสงสัยเลยว่าความต้องการที่จะเข้าศึกษาในระดับปริญญาโทเฉพาะสาขาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีการ

¹ความสำคัญของตัวประกอบหมายถึง % ความแปรปรวนของการศึกษาที่อธิบายได้ด้วยปัจจัย

ผลิต และการพาณิชย์ (วิศวกรรมศาสตร์ และพาณิชยศาสตร์) จึงมีมากกว่าสาขาวิชาอื่นๆ

เป็นที่น่าสังเกตว่า “พื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจ” ซึ่งได้แก่แหล่งการเงินที่ใช้สนับสนุนเพื่อการศึกษาต่อนั้น เป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเพื่อศึกษาต่อในระดับปริญญาโทน้อยอย่างคาดไม่ถึง ซึ่งความคิดดังกล่าวนี้สะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติที่ดีขึ้นของนิสิต/นักศึกษาที่มีต่อ “โอกาสและความทัดเทียมกันของบุคคลทุกระดับชั้นในการเข้ารับการศึกษา”

นอกจากนี้การที่ “พื้นฐานทางวิชาการ” มีความสำคัญต่ำที่สุดอาจเนื่องมาจากในปัจจุบันทุกมหาวิทยาลัยในประเทศมีการเปิดสอนในระดับปริญญาโทอย่างมากและหลายสาขาวิชา ประกอบกับขั้นตอนของการรับเข้าศึกษานั้นมักจะเป็นการสอบเพื่อคัดเลือกโดยไม่มีเงื่อนไขในด้านสาขาวิชาที่เคยเรียน และคะแนนเฉลี่ย จึงทำให้นิสิต/นักศึกษาเห็นว่า “ความรู้พื้นฐาน” นั้นมีความสำคัญไม่มากนัก นั่นคือสอบเข้าได้ก็เรียนได้และก็จบได้

4. ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันเพื่อการศึกษาต่อในระดับปริญญาโท

ในทำนองเดียวกันเมื่อใช้ Factor Analysis เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันเพื่อเข้ารับการศึกษาในระดับปริญญาโท ภายหลังจากเขาเหล่านั้นตัดสินใจที่จะเรียนแล้ว ได้พบว่า “ขั้นตอนและเงื่อนไขของการรับนักศึกษา” เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญมากกว่าปัจจัย “ภาพพจน์ของสถาบัน” และ “ค่าใช้จ่ายในการศึกษา” ซึ่งจากการศึกษาจะสรุปความคิดเห็นของนิสิต/นักศึกษาได้เป็น 4 ประการ คือ

- 1) ความผูกพันกับสถาบันหรือ “สี” ในความเห็นของนิสิต/นักศึกษานั้น ไม่ใช่สิ่งสำคัญมากที่สุด
- 2) ค่าใช้จ่ายในการศึกษาเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญไม่สูง ทั้งนี้เนื่องจากนิสิต/นักศึกษามีมหาวิทยาลัยและสาขาวิชาให้เลือกในจำนวนมากทั้งในเมือง/นอกเมืองทั้งในกรุงเทพมหานคร/ต่างจังหวัด ทั้งภาค

- กลางวัน/ภาคค่ำ และทั้งมหาวิทยาลัยของรัฐ/ของเอกชน ดังนั้น การหาโปรแกรมการศึกษาที่เหมาะสมกับตนเอง จึงเป็นเรื่องที่ไม่ลำบาก
- 3) การเรียนเพราะ “ตามเพื่อน” อาจจะล้าสมัย หรือใช้ไม่ได้แล้วกับ นิสิต/นักศึกษาในปัจจุบัน
 - 4) วิธีและขั้นตอนของการรับนิสิต/นักศึกษาเป็นประเด็นที่สถาบันการศึกษาควรให้ความสนใจเป็นพิเศษ นั่นคือ ควรพิจารณาถึงการลดขั้นตอนและเงื่อนไขของการรับนิสิต/นักศึกษาให้สะดวก/ง่ายขึ้น เพื่อให้สถาบันการศึกษามีโอกาสคัดเลือกได้มากขึ้นพร้อม ๆ กับการรักษามาตรฐานการศึกษา ซึ่งประเด็นหลังนี้จะมีผลในทางตรงข้ามกับประเด็นแรก

รายละเอียดของตัวแปรและตัวประกอบของการศึกษา มีดังนี้
ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษามีทั้งสิ้น 17 ตัวแปร ดังนี้

- ตัวแปรที่ 1 : คำแนะนำของผู้ที่เชื่อถือได้
- ตัวแปรที่ 2 : การชักจูงของเพื่อนฝูง
- ตัวแปรที่ 3 : ความศรัทธาที่มีต่อสถานศึกษา
- ตัวแปรที่ 4 : การยอมรับของสังคมที่มีต่อสถานศึกษา
- ตัวแปรที่ 5 : ความสะดวกในการเดินทาง
- ตัวแปรที่ 6 : ค่าบำรุงการศึกษา
- ตัวแปรที่ 7 : โอกาสที่จะได้รับทุนการศึกษา
- ตัวแปรที่ 8 : โอกาสที่จะได้รับการคัดเลือก
- ตัวแปรที่ 9 : ขบวนการ/วิธีสอบคัดเลือก
- ตัวแปรที่ 10 : ช่วงเวลาของการสอบคัดเลือก
- ตัวแปรที่ 11 : วิชาที่ต้องสอบคัดเลือก
- ตัวแปรที่ 12 : เงื่อนไขของการรับเข้าเป็นนิสิต/นักศึกษา
- ตัวแปรที่ 13 : โอกาสที่จะได้เรียนภาคค่ำ
- ตัวแปรที่ 14 : ความคุ้นเคยที่มีต่อสถานศึกษา

ตัวแปรที่ 15 : ประเภทของสถานศึกษา (ของรัฐ/เอกชน)

ตัวแปรที่ 16 : ชื่อเสียงของสถานศึกษา

ตัวแปรที่ 17 : โอกาสที่จะจบการศึกษา

ปัจจัยและความสำคัญของปัจจัยมีรายละเอียดดังนี้

ลำดับที่และชื่อ ของตัวประกอบ	ความสำคัญ ของ ตัว ประกอบ	ชื่อตัวแปร/ตัวแปรที่	Communality
1. ขั้นตอนและเงื่อนไข ของการรับนัก ศึกษา	28.1 %	โอกาสที่จะได้รับการคัดเลือก/8	.48942
		ขบวนการสอบคัดเลือก/9	.79158
		ช่วงเวลาของการสอบคัดเลือก/10	.74376
		เนื้อหาวิชาของการสอบคัดเลือก/11	.77519
		เงื่อนไขของการรับเข้าเป็นนักศึกษา/	.59363
12			
2. ภาพพจน์ของสถาน ศึกษา	11.8 %	ความศรัทธาที่มีต่อสถานศึกษา/3	.76051
		การยอมรับของสังคมที่มีต่อสถาน ศึกษา/4	.79558
		ชื่อเสียงของสถานศึกษา/16	.77567
3. ค่าใช้จ่ายในการ ศึกษา	7.0 %	ความสะดวกในการเดินทาง/5	.53584
		ค่าบำรุงการศึกษา/6	.58159
		โอกาสที่จะได้เรียนภาคค่ำ/13	.63119
		ความคุ้นเคยที่มีต่อสถานศึกษา/14	.55494
		ประเภทของสถานศึกษา/15	.50904
4. คำปรึกษา/คำแนะนำ	6.4 %	โอกาสที่จะจบการศึกษา/17	.40013
		คำแนะนำของผู้ที่เชื่อถือได้/1	.60492
		คำชักจูงของเพื่อน/2	.61588
		โอกาสที่จะได้ทุนการศึกษา/7	.64874

5. ตัวอย่าง

จากการสอบถามผู้บริหาร หรือผู้เกี่ยวข้องกับหลักสูตรปริญญาโทในสถานศึกษาต่าง ๆ เกี่ยวกับการรับนิสิต/นักศึกษา พบว่าทุกแห่งที่ไปสัมภาษณ์มีขั้นตอนการรับสมัคร 2 ขั้นตอน คือ ขั้นแรกผู้สมัครต้องสอบข้อเขียนผ่านก่อนจึงจะมีสิทธิสอบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นขั้นตอนที่ 2 ของกระบวนการคัดเลือก ส่วนที่แตกต่างกันคือวิชาที่ใช้ในการสอบข้อเขียน บางแห่งสอบทั้งภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิชาวเฉพาะสาขา บางแห่งสอบเพียงบางวิชาจาก 3 วิชาดังกล่าว รายละเอียดจากสถานศึกษาบางแห่งเป็นดังนี้

คณะวิศวกรรมศาสตร์ (ภาควิชาคอมพิวเตอร์) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการสอบ 3 วิชา คือ วิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และคอมพิวเตอร์ มีผู้สมัครปีละประมาณ 600 คน คณะวิศวกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร(ลาดกระบัง) มีการสอบข้อเขียน 3 วิชา คือ คณิตศาสตร์ ทฤษฎีวงจรไฟฟ้า และวิชาวเฉพาะสาขา โดยเลือกจาก 3 ใน 8 แขนงวิชาของวิศวกรรมศาสตร์ มีผู้สมัครสอบปีละประมาณปีละ 100 คน

ข้อสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในภาควิชา พัฒนาสังคม มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ครอบคลุมวิชาด้านสังคมศาสตร์ โดยไม่มีเนื้อหาทางด้านสถิติ มีผู้สมัครสอบครั้งหนึ่ง ๆ มากกว่า 300 คน ภาควิชาประชากรศาสตร์ สถาบันประชากร ในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีการสอบข้อเขียน 4 วิชา คือ ภาษาอังกฤษ สังคมวิทยา สถิติ และวิชาวเฉพาะของสาขาประชากร มีผู้สมัครสอบครั้งละไม่เกิน 30 คน

ภาควิชาสถิติมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีการสอบ 3 วิชา คือ คณิตศาสตร์ คณิตสถิติ และสถิติวิเคราะห์ มีผู้สมัครสอบครั้งละประมาณ 60 คน การสอบคัดเลือกเข้าศึกษาในภาควิชาสถิติ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็เช่นเดียวกันคือมีการทดสอบ 3 วิชาต่างกันแต่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีการสอบสถิติทั่วไปแทนวิชาคณิตศาสตร์ จำนวนผู้สมัครสอบประมาณ 100 คนเศษ

สำหรับคณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์นั้น แต่เดิมมีการสอบ 3 วิชา คือ ภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ และวิชาวเฉพาะสาขา มีการทดสอบปีละ

2 ครั้ง ในช่วงตั้งแต่ปี 2528 เป็นต้นมาจนถึงปี 2531 จำนวนผู้สมัครเข้าทดสอบลดลงเป็นลำดับ จำนวนผู้เข้าสอบใน ครั้งที่ 1/2532 มีประมาณครึ่งหนึ่งของจำนวนผู้เข้าสอบใน ครั้งที่ 2/2538 (ดูตารางที่ 2) ปัจจุบันคณะสถิติประยุกต์ ได้ลดจำนวนวิชาที่ใช้สอบคัดเลือกกลงเหลือเพียง 2 วิชา คือ ภาษาอังกฤษและคณิตศาสตร์ แต่สำหรับผู้ที่ต้องการเข้าศึกษาต่อในสาขาคอมพิวเตอร์ยังต้องสอบวิชาความถนัดทางด้านคอมพิวเตอร์ซึ่งแต่เดิมเป็นวิชาที่ผู้สมัครต้องสอบหลังจากที่ผ่านเกณฑ์การสอบคัดเลือกของสถาบัน (ข้อสอบเดิม 3 วิชา) แล้ว ส่วนสาขาวิชาอื่น ๆ ไม่ต้องสอบวิชาเฉพาะสาขาสถิติประยุกต์ การเปลี่ยนแปลงนี้เริ่มขึ้นในการสอบครั้งที่ 2/2532 เป็นต้นมา ผลปรากฏว่าจำนวนผู้สมัครสอบในครั้งที่ 1/2533 เพิ่มขึ้นจากครั้งที่ 2/2532 ประมาณร้อยละ 30 และเพิ่มขึ้นจากครั้งสุดท้ายก่อนการเปลี่ยนแปลงจำนวนวิชาในข้อสอบคัดเลือก (ครั้งที่ 1/2532) ประมาณร้อยละ 20

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้สมัครสอบคัดเลือกเข้าคณะสถิติประยุกต์
สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ พ.ศ.2528-2533

ครั้งที่	1	2	1	2	1	2	1	2	1	2	1
ปี	2528	2528	2529	2529	2530	2530	2531	2531	2532	2532	2533
จำนวนผู้สมัครสอบ	524	555	553	512	426	394	329	282	279	255	337

ตัวเลขต่าง ๆ ข้างต้นไม่เพียงพอที่จะใช้เป็นหลักฐานยืนยันว่า กระบวนการสอบที่ง่ายและไม่สลับซับซ้อนจะทำให้มีผู้สนใจเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาโท ในสถาบันนั้น ๆ มากขึ้น จำเป็นต้องใช้เวลาในการสังเกตและติดตามผลต่อไปอีกระยะหนึ่ง นอกจากนี้ยังมีองค์ประกอบอีกหลายประการที่เป็นสาเหตุของการเพิ่มจำนวนผู้สมัครเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท อย่างไรก็ตามเนื่องจากการที่จำนวนผู้สมัครมากขึ้นมีส่วนทำให้สถาบันการศึกษามีโอกาสที่จะเลือกเพื่อให้ได้นิสิต/นักศึกษาที่มีคุณภาพดีมากขึ้น ดังนั้นการศึกษาในเรื่องนี้จึงยังเป็นสิ่งที่น่าสนใจสำหรับการศึกษาค้นคว้าให้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น

และยังอาจใช้ในการปรับปรุงและหาแนวทางการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของสังคมได้อีกด้วย

6. บทสรุป

จากการศึกษาพบว่าปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการตัดสินใจศึกษาต่อระดับปริญญาโทคือ “ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจในอนาคต” นั้นหมายความว่านิสิต/นักศึกษาตัดสินใจเรียนต่อในระดับปริญญาโท ก็เพื่อที่จะเสริมสร้างความรู้ความสามารถซึ่งจะเป็นการเพิ่มพูนโอกาสในการได้งาน (ที่ดี) ทำ และนำความก้าวหน้าในการทำงานมาสู่ตนเอง ทั้งยังจะได้รับการยกย่องและการยอมรับจากสังคม ดังนั้น สาขาวิชาที่นิสิต/นักศึกษาล้วนใหญ่สนใจจึงเป็นสาขาวิชาทางด้านวิศวกรรมศาสตร์ พาณิชย-ศาสตร์และบริหารธุรกิจ เป็นต้น สำหรับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกสถาบันการศึกษาปริญญาโทของนิสิต/นักศึกษาคือสำคัญที่สุดได้แก่ “ขั้นตอนและเงื่อนไขของการรับนิสิต/นักศึกษา” อันประกอบด้วย ขบวนการสอบคัดเลือก เวลาและเนื้อหาของการสอบคัดเลือก เงื่อนไขของการรับเข้าเป็นนิสิต/นักศึกษาและโอกาสที่ผู้สมัครจะผ่านการคัดเลือก โดยที่นิสิต/นักศึกษาไม่ได้สนใจพื้นฐานทางวิชาการที่ตนมีอยู่มากมายนัก

ในปัจจุบัน สถาบันการศึกษาหลายแห่งที่ต้องการเพิ่มปริมาณนิสิต/นักศึกษา ได้พยายามลดขั้นตอนการรับนิสิต/นักศึกษาลง เช่น ไม่มีการสอบทางด้านคณิตศาสตร์และ/หรือภาษาอังกฤษ ซึ่งทั้ง 2 วิชานี้เป็นวิชาพื้นฐานที่สำคัญในการเรียนระดับบัณฑิตศึกษาและการประกอบอาชีพต่อไปในอนาคต อย่างไรก็ตามการลดขั้นตอนการรับนิสิต/นักศึกษานี้น้อยลงเช่นนี้ถึงแม้ว่าจะทำให้สถานศึกษามีโอกาสคัดเลือกนิสิต/นักศึกษาได้มากขึ้น แต่ในขณะที่เดียวกันอาจมีผลต่อการรักษามาตรฐานการศึกษาด้วย ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรคำนึงถึงมาตรฐานการศึกษาไปพร้อม ๆ กับการเปิดโอกาสทางการศึกษาด้วย

บรรณานุกรม

- 1) พาชิตชนัด ศิริพานิช และ อุปลัมภ์ สายแสงจันทร์ “ความต้องการเพื่อศึกษาต่อระดับปริญญาโท คณะสถิติประยุกต์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์” คณะกรรมการส่งเสริมงานวิจัย สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ สิงหาคม 2532
- 2) ประมวลชื่อหลักสูตร สาขาและปริญญาของสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย กองวิชาการ สำนักปลัดทบวงมหาวิทยาลัย
- 3) Johnson, R.A. and Wichern, D.W. : *Applied Multivariate Statistical Analysis* 2nd edition, Prentice-Hall International Editional, 1988.